

Városi Hírlap XX. é. 23. sz.

Cipő-vásárló köruton

Az új bõrrendelet és a cipõipar

A kormánynek a bõr lefoglalásáról szóló új rendeletei nagyon megnehezítették a cipészipar helyzetét. Az egyik rendelkezés szerint a négy milliméteres vagy annál vastagabb bõrök zár alá kerülnek. Talpbõr készítésére tehát csak a négy milliméternél vékonyabb bõr marad, ami — a szakörök szerint — aligha lesz elég a cipõtalp és sarokjavítások elintézésére, míg új cipõk készítésére gondolni is alig lehet. A polgári közönség szükségletérõl van csak szó, mert hiszen a bõrök lefoglalása éppen a katonaság szükségletének biztosítását célozza.

Érdeklõdtünk aziránt, vajjon az új helyzet nem jelenti-e a cipõárak újabb emelkedését. Egészen megnyugtattak bennünket. *Áremelésrõl alig lehet szó. Ellenben nem lesz cipõ.* A nagy cipõgyárak és a cipésmûhelyek egyformán, kénytelenek lesznek üzemüket csökkenteni, esetleg be is szüntetni.

A cipõhiánynak elejét veendõ, több terv merült fel és ezek között a leginkább célravezetõnek az látszik, amely a kormány útján akarja megoldani a kérdést. A kormányhoz akarnak fordulni azzal a kéréssel, hogy az életbelépõ bõrfeldolgozási tilalmat legalább egyes pontjaiban enyhítse olyképp, hogy a hadsereg érdekei mellett a polgári közönség érdekei is megvéddessenek.

A nagy cipõáruházak, amelyek többnyire német vállalatok fiókjai, másképpen tudják megoldani a kérdésnek rájuk vonatkozó részét. Német-

országból ugyan tilos a cipõ kivitele, ezek a vállalatok azonban engedélyt kaptak a német kormánytól arra, hogy a már régebben fennálló külföldi fióktelepeiknek Németországból mégis szállíthassanak ugyanannyi árut, mint az elõzõ évben, ne hogy a filalom által üzleti mérlegük szenvedjen. Ezek a cégek tehát a jövõben is el fogják látni pesti telepeiket új áruval, amelynek javarészt Svédországból fogják importálni. Svédországban számos cipõgyár van, amely igen jó cipõket készít. Ezenkívül Svédország semleges és így külföldi exportja lényegesen könnyebben megy, mint a hadviselõ államoké.

Szóval a nagy cipõáruházak tudnak gondoskodni magukról. Ezek, bármekkora költséggel is dolgoznak, kevésbé fogják érezni a bajt, mint a magyar vállalatok és a kis cipészek, akik nem tartanak raktárt, hanem mérték szerint dolgoznak.

Ez a körülmény egyuttal valószínűtlenné teszi azt is, hogy a cipõgyárak megelégszenek a mai magaslattal és nem vezetnek újabb rohamot más magaslatok elérésére.

Körülnéztünk a pesti cipõpiacon, hogy a mai állapottal alaposan megismerkedjünk. Változatos tapasztalatainkat itt adjuk át mindenki okulására.

(A körntakon)

A fényes és kevésbé fényes cipõraktárak kirakataiban egy idõ óta eltűntek az árjelzõ feliratok. Tükrök, üvegállványok, selyemcsokrok, hamis rózsák között ott állnak az elõkelõ és még elõkelõbb cipõk, szarvasbõr felsõrészszel, gyöngyházgombokkal, vagy bársonyból, vagy moirée-selyembõl, esetleg selyempapirosból, ott állnak és megkivánják magukat. A torkukban apró táblácskák:

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerzõ: T. L.

Cím: Cipõ-vásárló köruton.

Forrás: Pesti napló

Bp.

(Hely)

1916 II. 23

(Idõ)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy

685.3

Hely

Idõ

"1916"

Személy

utolsó divat, rendkívül apart, cégünk specialitása, 915.
estélyi alkalomra, százféle felírás, csak az nincs sehol, hogy mibe kerül. Legfeljebb a magasban terpszkedik egy szigorú tábla: szabott árak. De milyen árak?

Bemegyünk az egyikbe.

— Olcsó strapacipõ, boxból? Negyvenöt korona. Vagy valami jobb minõséget tetszik? Lehet drágább?

— Nem, igazán nem lehet drágább, de viszont jobb lehetne.

— Ó nagyságának igen finom apart utcai cipõ. Magas, posztóbetéttel, utolsó divat, negyven korona. Vagy lehet jobb minõség?

A „lehet jobb minõség” örök kérdése kísér végig a köruton. Végre egy érdekes táblát látunk: Egységárak 12.50 K és 16.50 K. Ezt még a háború elõttõl feltehetõ árakalkán. Odébb, egy nagy áruház ablakába ezt látjuk: Reklámár 18.00 K. És ott van mellette a cipõ is. Apró gyerekcipõ, két-hároméves babyknek való, nyugodtabb idõkben hét-nyolc korona volt az ára, most reklámból tizenkilencedfél.

Nagyon drága vidék ez, menjünk olcsóbb tájak felé.

(A Király-utcaiban)

A Király-utcaiban, a kirakati ártanulmányok õshazájában szintén chüntek az árak. Valami hihetetlen szerénység vett erõt újabban ezen a szakmán: nem hivalkodnak az árakkal.

Bemegyünk egy nagyobb üzletbe.

— Láb negyven — mondja határozottan a segéd.

— Vidéki megbízás — szerénykedünk — nem negyven, csak harminckilenc.

— Vidéki cipő? — kérdi a segéd. — Vidéki cipő? Direkt vidéki? Boxból negyvenöt korona, vízben is járhat vele — legfeljebb csuzt kap — teszi hozzá viccesen. — De van dupla talppal is, az ötvenkét korona.

— Majd megírom levélben — mondom.

— Vagy úgy? — és mérgesen kinyitja az ajtót.

Ezután egy egészen speciális üzletbe megyünk, melyet „cipőbörze“ néven ismernek a környéken. Egy átjáróház udvarán, sötét, levegőtlen kis helyiségben van a börze és élelmes tulajdonosai a tulzott cipőárúházak készleteit vásárolják össze potom áron. Mindenféle cipő van itt, a legelőkelőbb és legfinomabb gyártmányok, éppen úgy, mint az egyszerű demokráta-cipők. A legolcsóbb üzlet Budapesten. Az árak elég alacsonyok és alkudni is lehet. Mindig tele van az üzlet és dél táján nagyon válogatott a közönség: butonos hölgyek, jól öltözött urak, akik tudják, hogy itt lehet vásárolni. Mi is belépünk.

— Cipő? — Válasszon magának — mondja az egyik tulajdonos és a széles polcra mutat. Egyszerre husz vevővel tárgyal, pénztárt kezel, csomagol, cipőt huz fel a nők lábára, kiabál, hadonázik és közben komor virzsínia-szívert szív. A fején pedig kalap.

Választok egy pár cipőt és felpróbálok a jobbfelet. Lépni akarok benne, mikor egy dühös kis ember a lámfurakodik és csomagolópapírt terít le.

— Ne lépjen a földre. Ott köpve van! — mondja. — Emellett szintén virzsínia szívart szív. Ugy látszik, ez itt kötelező.

Harmine koronáért ajánlja fel a jó amerikai cipőt. Huszat ígére. Lemegy huszonhatig, de tovább nem. Erre elmegyek. Mégis ez a legolcsóbb üzlet.

(A „félviselt“ cipők)

„Félviselt cipők“ ez külön fogalom és megfelel annak, ami a ruhánál az „uraságoztól levetett“. Ennek a kereskedelmi ágának a Petőfi-utcában és az ezzel kapcsolatos területeken, valamint a Teleki-téren van a hazája. Ide is elmentünk, de nagyon bizalmatlan fogadtatásban volt részünk. A Petőfi-utcában egyáltalán el sem akarták hinni, hogy komoly vásárló szándékkal jöttünk. Erős a gyanum, hogy detektívet sejtettek bennünk. A Teleki-téren már szívélyesebb hangulatra találtunk. Miután átsétáltunk a széles ócskavas-alléon és a tarka, színpompás ágyruha-köruton, megérkezünk a félviselt cipők közé. Egyszerű parasztember ült az egyik bódé előtt és három fürgé legényke fáradozott azon, hogy a lábát belepüfölje egy ócska bakancsba; de sikertelenül. Bakancsot kértünk mi is.

— Félviselt extrabakancs, tizennégy korona — felkiáltással a kezünkbe tettek egy pár „egészviselt“, sőt elviselhetetlenül elviselt, molyrágta, időtépte bakancsot.

— Van jobb is — mondta önagysága, aki pártomat fogta. — De az „aligviselt“. Tizennyolc korona. Ha akar adni huszonkét koronát, „csaknemuj“ bakancsot adhatok.

Az ember szinte elkábul, hogy mennyi nuán-sza van a félviseltnek. Egyébként egyiket sem vettük meg. Drágálottuk valamennyit, mire le-

sújtó szempillantások kíséretében, némileg szegényezve távoztunk. A többi bódéból meg sem szólottak bennünk. Így tehát az egész jótörténet és a félviselt, hogy nem lesz üzlet. Csak a leg-

szélső árúház tulajdonosa egy sovány, fekete kis asszony szólt utánunk, de erre a többi bódéból, mintegy takiusra, harsány, kárörvendő nevetés zugott fel. Szegény asszony, ijedten nézett utánam, amíg felkapaszkodtam a villamoskocsira.

T. I.